

Kovács Sándor

Látni és hinni

„Nyolc nap múlva ismét benn voltak a tanítványai, Tamás is velük. Bár az ajtók zárva voltak, bement Jézus, megállt középen, és azt mondta: »Békesség néktek!« Azután így szólt Tamáshoz: »Nyújtsd ide az ujjadat, és nézd meg kezeimet, nyújtsd ide a kezedet, és tedd az oldaladra, és ne légy hitetlen, hanem hívő.« Tamás pedig így felelt: »Én Uram, és én Istenem!« Jézus így szólt hozzá: »Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek.«” (Jn 20,26–29)

Ünneplő gyülekezet, keresztény Testvéreim!

Ritkán adatik meg a keresztény világban az, hogy a keleti és nyugati egyház egyszerre ünnepelje húsvétot, és még ritkább az, hogy a zsidó peszah ünnepe is egybeessen ezekkel. Különös ajándéka ez az Istennek, hogy idén Kelet és Nyugat együtt ünnepel, a keresztények Jézus feltámadására, a zsidók az Egyiptomból való csodálatos szabadulásra emlékeznek. Valóban csodálatos az, ahogyan az élet kiszabadul a dermesztő tél, a látszólagos halál fogságából.

Kolozsvári lakásunk északi ablakaiból csodálatos kilátás nyílik a Kerekdombra, tiszta időben, ha kicsit észak-kelet irányában nézünk, ellátni Kajántóig. Nem tudom elmondani, milyen felemelő érzés reggel felébredni, kinézni az ablakon, és látni a reményteljesen zöldellő dombokat. Néhány héttel ezelőtt olyan bátortalan színben mutatkozott a világ, még szürke volt ugyan, de már érezni, sejteni lehetett az élni akarás jeleit, s ma, húsvét másodnapján már nem is kellett nagyon megerőltetnem szemem, a virágzásnak indult fákat is jól kivehettem a távolban. Isten egyik legnagyobb áldása a látás, bizony naponta meg kell, hogy köszönjük Teremtőnknek ezt az ajándékát is. Húsvét másodnapján a látásról és a húsvéti hitről fogok beszélni Nektek.

János evangéliuma, de általában az evangéliumok a húsvéti eseményeket a költészet utánozhatatlan nyelvén mondják el. Azt hiszem, hogy Jézus élettörténetének ez a legdrámaibb, de legköltőibb mozzanata is, és lehet-e másként szólni a feltámadásról, mint a költészet, a metaforák nyelvén? Az alapgondolatul felol-

vasott versekben a költészet tökélye szólal meg. János evangéliumának 20. fejezete a keresztre feszítést követő történeteket beszéli el. Ennek a résznek talán azt a címet adhatnánk: *Az üres sír misztériuma*. Engem különösképpen a fejezet záró gondolatainak megrendítő ereje ragadott meg. Ezek a versek arról szólnak, hogy a tanítványok látták az üres sírt, de nem értették meg, mi történt, és hazamentek. Bezárkóztak.

Mi úgy nőttünk fel és úgy szoktuk meg, hogy nem jó az üresség. Nem szeretjük, ha valami üres. Ha lehet, legyen tele a pénztárcánk, a kamránk, az autónk üzemanyagtartálya, a cigarettatárcánk. Rendszerint tele a fejünk is ötlettel, de talán még inkább a tennivalók sokaságával. És tele a szívünk érzelmekkel, örömmel és bánattal. Ez a telítettség akadályoz meg bennünket a tisztán látásban. A nagybőjt éppen abban volt segítségünkre, hogy kiüresíthessük magunkat, hogy képesek legyünk a húsvéti evangélium befogadására. Sokszor van úgy, hogyha valami rendkívüli dolog történik velünk, és nem tudjuk mire vélni, elutasítjuk, elzárkózunk az ismeretlen megtapasztalása elől. Bizony gyakran nem csak el-, hanem be is zárkózunk testvéreim, becsukjuk és bezárjuk magunk mögött az ajtót. De nem csak lakásunk ajtaját zárjuk be, hanem a szívünkét is. Újra meg újra elfordítjuk a kulcsot a félelem, az aggodalmaskodás ajtajában. Bezárkózunk, nem akarjuk, hogy zavarjanak, nem szeretjük, ha vélt kényelmünket háborgatják.

A tanítványok is magukra zárták az ajtót, tele voltak kétségbeeséssel. Nem elég, hogy legjobb barátjukat, Mesterüket gyalázatosan kivégezték, még a holtteste is eltűnt. A kétségbeesés és a gyász töltötte el őket. A tanítványi csoport szétrebbent, Júdás már nem volt köztük, és Tamás is hiányzott, de néhányan mégiscsak együtt maradtak. És ebben a kétségbeesett pillanatban valami egészen rendkívüli dolog történt. A bezárt ajtók mögött összegyűlt tanítványoknak megjelent Jézus, így köszönvén: Békesség néktek! Békességet hozott, a lélek békességét! Szívünk bezárt ajtaján egyszer csak belép valaki, és békességet hoz! Hogy is írta Ady Endre? „*Uram, háborúból jövök én, / Mindennek vége, vége: / Békíts ki Magaddal s magammal, / Hiszen Te vagy a Béke.*” Milyen sokszor háborúskodunk mi is, s milyen áldott jó érzés húsvétkor átadni magunkat a mindent betöltő békének. Ilyenkor arra vágyunk, hogy együtt legyünk szereteteinkkel, hogy mindannyian elteljünk szent békességgel.

A tanítványok közül is hiányoztak, különféle okok miatt nem lehettek együtt. Nem tudjuk, hol járt Tamás. Az evangélium szerzője csak annyit örökített meg, hogy Tamás, akit Ikernek is hívtak, nagypéntek után nem volt együtt testvéreivel, sorstársaival, és mert külön utakon járt, lekéste a Jézussal való találkozást.

Milyen sok lényeges találkozást késünk le magunk is; nem a különféle üzleti vagy hivatalos tárgyalásokra gondolok, ezekkel tele van határidőnaplónk. Leggyakrabban az önmagunkkal való találkákról szoktunk lekésni, annyira tele vagyunk gondjainkkal, ötleteinkkel, terveinkkel, hogy nem marad hely az önmagunkkal való szembenézésre. Egész napi megerőltető munka után a televízió képernyője előtt roskadva nem sok hajlandóságot mutatunk, nemhogy az önvizsgálatra, de a szereteteinkkel való törődésre sem. Hagyjuk, hogy a televízió agy mosó képsorai megtegyék hatásukat, aztán zúgó, tele fejjel ágyba zuhanunk. Aztán jöhet a hétvége, de ez sem az életünket megváltoztató találkozásokról szól, el vagyunk magunkkal, túlságosan is tele vagyunk önmagunkkal ahhoz, hogy észrevegyük, háborúból jövünk magunk is, és nagy szükségünk van a békességre. Ma itt van az alkalom, takarítsuk és üresítsük ki gondtól, bajtól tele lelkünket, nyissuk meg annak ajtaját, és hagyjuk, hogy felkeressen bennünket is a békesség evangéliuma.

Tamás néhány nap után felkereste testvéreit, tanítványtársait, és amikor azok lelkendezve és lelkesedve elbeszélték, hogy milyen csodálatos élményben volt részük, Tamás kimért józansággal, megingathatatlan rációval, észére hagyatkozva, talán kicsit gúnyosan is megjegyezte – miként mi is gyakran tesszük –: hiszem, ha látom! *„Ha nem látom kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem kezem az oldalára nem hiszem!”*

Nyolc nap telt el a feltámadottal való első találkozástól és a történet újból megisméltődött, ezúttal Tamás jelenlétében. Az azért elgondolkodtató, hogy nyolc nap után is a tanítványok csak a zárt ajtók mögött érezték biztonságban magukat. Az ajtók be voltak zárva, pedig nem volt már ok a kétségbeesésre, a bizalmatlanságra. Az Istenben bízó ember tudja, érzi, hogy a bizalmatlanság páncélerős ajtai is megnyílnak a názáreti Jézus előtt. Őt ideig-óráig ki lehet életünk-ből zárni, de eljön az a pillanat, amikor megérezzük, hogy tanításának szépsége, egyszerűsége és igazsága előtt felpattan minden zár, és kinyílik minden ajtó. Olyan ez, mint amikor a növények kidugják friss, üde hajtásaikat a földből.

A napokban érdekes élményben volt részem. Kolozsváron, a püspöki ház udvarán parkoljuk le autónkat, és arra figyeltem fel, hogy valami rendkívüli történik. Akik jártak az udvaron, tudják, hogy az némiképp átalakult, kavics borítja. A kavicstakaró között azonban felfedeztem egy szál tulipánt, virága ugyan még nincs, de kardleveleit makacsul és konok kitartással átréselte a kövek között, fényre, levegőre, életre vágott. Hirtelen az üres sziklasír jutott eszembe, és az, hogy az életet nem lehet sziklasírba, kavicstakaró alá rejteni, az evangélium áttöri a zárt ajtókat, és beragyogja életünket, ha mégoly kételkedők lennénk is, mint Tamás.

János evangéliumában azt olvastuk, hogy az ajtók zárva voltak, Jézus mégis bement tanítványaihoz, és megállt a ház közepén. Nem a tanítványok elé állt, nem ült le közéjük, hanem megállt a ház közepén, és köszöntötte őket.

Testvéreim, ki áll a mi életünk középpontjában? Az Isten örök jóságában és gondviselésében vetett hit van életünk középpontjában vagy valami más? Azt hiszem, hogy a középpontot legtöbbször a mindennapok gondja, a munka foglalja el, az, hogy lesz-e holnap kenyerünk, hogy lesz-e egészségünk, pénzünk a számlák kifizetéséhez. Akárhonnan nézzük, legtöbbször az anyagiak állanak életünk középpontjában. Hallhattuk, láthattuk, olvashattuk, hogy milyen sokba kerül az ünnepet megelőző bevásárlás itt Kelet és Nyugat mezsgyéjén, hogy a húsvéti asztalon minden ott legyen. Bizony ezek kerültek életünk központjába, esetleg a család, a szűk rokon vagy baráti kör. Hajdanán az iskolában azt tanultuk, hogy adott mértani alakzatnak egyetlen középpontja lehet. Mondanom sem kell, hogy az élet bonyolultabb akármely mértani alakzatnál. Azt is tudjuk, hogy síkmértanban a kör az a tökéletes alakzat, melynek középpontjából egy sugarat húzva a kör bármely pontja egyenlő távolságra van a középponttól. Nézzünk magunkba, és feleljünk a következő kérdésre: ki van, mi van életünk középpontjában? És vajon életünk olyan szabályos, mint egy szépen rajzolt kör?

Ha a középpontban az örökös munka, a rohanás, az anyagi biztonság mindenekfeletti megteremtése áll, akkor lelkünk ajtaja egyelőre zárva van a fel-támadott előtt. Ha ez a középpont a szűk család, akkor résnyire bár, de nyitott az ajtó. Azt hiszem, hogy mindannyian biztonságot, harmóniát akarunk életünkben. Ha meg akarjuk tapasztalni húsvét diadalmas hitet, reményt adó üzenetét, akkor egyetlen középponthez kössük életünk sugarát. Ez a középpont pedig Jézus evangéliuma legyen, mert csak ez lehet az Isten és emberszeretet megtartást, szabadulást, üdvözülést adó örök reménysége. Ha Isten és ember szeretetét meg-személyesítő Jézus van életünk középpontjában, akkor tanítása és példaadása megtart a kétségbeesésben, megszabadít a halálfélelemben, és üdvözít Isten végtelen szeretetében.

Azt olvassuk a Szentírásban, hogy Jézus megállt középen, és ugyanazokkal a szavakkal szólt Tamáshoz, melyekkel emez kétségbe vonta testvérei húsvéti élményét. Tamás nem volt rossz ember, nem árulta el Jézust, csak kételkedett, tá-máskodott, nem akart hinni testvérei lelkesült beszámolójának. Hideg fejfel mérlegelt, józanul gondolkodott, érzékszervei bizonyosságára hagyakozott, ké-zével tapintani, szemével látni akart. Igaza volt Tamásnak, és igazuk van mind-azoknak, akik úgy gondolkodnak, mint ő.

Bizonyosságot akarunk, olyan bizonyosságot, amit kezünkkel megfogha-tunk, szemünkkel láthatunk, és nem olyant, amiről valaki elragadtatásában be-

szél. Húsvét üzeneténél világosabb bizonyosságot azonban sehol nem találhatunk. Ez több, mint amennyit érzékszerveinkkel megtapasztalhatunk! Nekünk, mindenkori Tamásoknak szól a húsvéti örömmüzenet, a biztatás, hogy ne kételkedjünk, hanem tegyünk bizonyosságot húsvét mindent legyőző erejéről. Ne légy hitetlen – szóljt Jézus Tamáshoz, és szól hozzánk, és ha hangját meghalljuk, már nem akarjuk megtapogatni, ujjainkat nem akarjuk sebeire, kezünket oldalára tenni, hanem boldog békességgel megvalljuk: találkoztunk a feltámadottal!

Tamás nem csak a szemével, hanem a szívével is látott. Ez esztendő húsvétja is arra biztat, hogy ne csak szemünkkel, de szívével is tanuljunk meg látni, mert igaz az, hogy csak szívével lát igazán az ember! Hiába nyitjuk tágra a szemünk, ha a szívünk zárva. Csak testi szemünkkel nem látjuk meg a feltámadt Jézust, de ha szívünk nyitva tanítása előtt, akkor szívével kezdünk látni, és szemünk is élesebb lesz, tisztábban látjuk feladatunkat és dolgunkat itt a földön. Hiába olvassuk tágra nyitott szemmel naponta a Szentírást, ha szívünk közben hét lakattal van bezárva, s nem látjuk, hogyan és hol segíthetünk testvéreinken. Szívével lát igazán az ember! Távolságban, idegenben szakadt gyermekünket látjuk-e szemünkkel? Szemmel tudjuk-e tartani, hogy mit csinál a kollégiumban, hogy hogyan boldogul tőlünk sok száz kilométer távolságra... Amikor szeretteink távol vannak tőlünk, látjuk-e őket szemünkkel? Ugye nem, de szívünk látja iskolás gyermekünket, látja idegenben szakadt fiunkat, lányunkat, testvérünket, látja hitvestársunkat. És látjuk-e – testvéreim – szemünkkel azokat, akik az örökélet honába költöztek? Látjuk-e szemünkkel szeretett édesanyánkat és édesapánkat, boldog emlékü felmenőinket? Szívünk látja őket, és boldogok vagyunk, mert nem látunk, de hiszünk. Hiszünk, hogy síron innen és síron túl Isten vigyáz mindannyiunkra.

Ez húsvét diadala és csodálatos tanítása. Hitünk Krisztusa, életünket formáló Jézusa megnyitja bezárt szívünket, éltünk középpontjába állítja tanításának örök igazságát, megtanít szívével látni és bízni gondviselő Istenünk örökké tartó szeretetében. Ámen.